

Urvalsprinciper för upphandling av specialistkompetenskurser

Hur verksamheten med SK-kurser ska utformas för att bidra till den långsiktiga kompetensförsörjningen av specialistläkare

Denna publikation skyddas av upphovsrättslagen. Vid citat ska källan uppges. För att återge bilder, fotografier och illustrationer krävs upphovsmannens tillstånd.

Publikationen finns som pdf på Socialstyrelsens webbplats. Publikationen kan också tas fram i alternativt format på begäran. Frågor om alternativa format skickas till alternativaformat@socialstyrelsen.se

Artikelnummer 2017-5-21

Metadata

Kunskapsunderlag: Kunskapssammanställning utan evidensgradering

Grad av styrning: Styrande

Primär målgrupp: Beslutsfattare – politiska (nationell, regional och lokal nivå)
Beslutsfattare – chefer

Huvudsyfte: Regel

Typ av dokument: Annat kunskapsstyrande material

Publicerad www.socialstyrelsen.se, maj 2017

Förord

Socialstyrelsen har fått regeringens uppdrag att föreslå hur verksamheten med de statligt finansierade specialistkompetenskurserna (SK-kurser) ska utformas för att bidra till den långsiktiga kompetensförsörjningen av specialistläkare. Socialstyrelsen ger i denna rapport förslag på urvalsprinciper gällande inom vilka områden staten, genom SK-kurserna, ska finansiera kurser. Föreslagna principer ska ligga till grund för Socialstyrelsens kommande upphandlingar av SK-kurser och vara hållbara över tid.

Rapporten riktar sig till uppdragsgivaren, läkare under specialiserings-tjänstgöring, kursleverantörer, kursgivare, studierektorer, verksamhetschefer och andra aktörer verksamma inom, eller med ett intresse för, läkarnas specialiseringstjänstgöring.

Syftet med rapporten är att tydliggöra Socialstyrelsens urvalsprinciper och därmed öka transparensen gällande SK-kursverksamheten och statens finansiering av densamma.

Arbetet har letts av Karin Alfredsson. Charlotte Amilon och Tobias Lindquist har varit projektmedlemmar. Ansvarig chef har varit Kristina Wikner. Samtliga medarbetare från enheten för patientsäkerhet.

Olivia Wigzell
Generaldirektör

Innehåll

Förord	3
Sammanfattning	7
Uppdraget	8
Angränsande uppdrag	8
Om regelverket kring läkarnas ST	10
Om SK-kurserna	11
Bakgrund	11
SK-kurserna idag	11
Upphandling.....	13
Administration	14
Påverkansfaktorer	14
Uppdragets omfattning och avgränsningar.....	16
Omfattning	16
Avgränsningar	16
Metod och genomförande.....	17
Resultat	18
Kurssituationen i landstingen	18
Kurssituationen för specialiteterna	18
Betydelsen av kvalitet och nätverk	19
Kursgivarnas situation	20
Slutsatser och diskussion	21
Förslag på urvalsprinciper.....	22
Referenser	25
Möten med intressenter	25
Bilagor	27

Sammanfattning

Socialstyrelsen presenterar i denna rapport förslag på urvalsprinciper inför kommande upphandlingar av SK-kurser. Socialstyrelsen har gjort en bred kartläggning av befintligt utbud och behov av kurser för att därigenom utröna inom vilka områden statens medel gör mest nytta. Synpunkter har inhämtats från profession, huvudmän, kursgivare och kursleverantörer.

Resultaten av kartläggningen visar på en omfattande kursverksamhet på den regionala nivån vad gäller kurser inom specialitetsövergripande ämnen, som ST-läkare inom merparten av specialiteterna behöver. Vad gäller specialitets-specifika ämnen är tillgången på kurser betydligt mer ojämn över specialiteterna. Vissa specialiteter har ett stort kursutbud medan andra har ett begränsat. En klar majoritet av specialiteterna anger att de är i behov av statligt finansierade SK-kurser för att tillgodose ST-läkarnas behov av kurs. Utifrån denna kartläggning av behoven anser Socialstyrelsen att statens medel bör användas för att i första hand finansiera specialitetsspecifika kurser. På så sätt stärks förutsättningarna för att skapa en jämlik tillgång på kurser.

Socialstyrelsens förslag på urvalsprinciper är som följer:

- Socialstyrelsen kommer att upphandla kurser inom specialitetsspecifika ämnen och endast specialiteter som är i behov av statligt stöd kommer att erbjudas SK-kurser. Specialiteter som själv anger att de har tillgång till ett fullgott övrigt kursutbud som tillgodoser ST-läkarnas behov, kommer inte att erbjudas SK-kurser
- Specialiteternas storlek kommer att utgöra fördelningsnyckel avseende hur många kurser Socialstyrelsen efterfrågar för respektive specialitet
- Urvalsprinciperna ska vara hållbara över tid och Socialstyrelsen kommer därför även fortsättningsvis att göra behovsanalyser inför varje ny upphandling. Detta för att fastställa vilka specialiteter som är i behov av statlig finansiering och inom vilka områden.

Uppdraget

Socialstyrelsen fick i slutet av 2016 i uppdrag att föreslå hur verksamheten med specialistkompetenskurser (SK-kurser) ska utformas för att bidra till den långsiktiga kompetensförsörjningen av specialisläkare. Socialstyrelsen fick uppdraget mot bakgrund av att regeringen under våren 2016 gav Statskontoret i uppdrag att se över det statliga åtagandet för kurser inom ramen för läkarnas vidareutbildning (S2015/07174/FS). Statskontorets utredning visar att SK-kurserna har en stor legitimitet hos berörda aktörer, att de håller en hög kvalitet och att de möjliggör för läkare under specialiseringstjänstgöring (ST-läkare) att skapa professionella nätverk. Socialstyrelsens SK-kursverksamhet ses även som kostnadseffektiv i jämförelse med om verksamheten hade delats upp på exempelvis landstingen¹, vilket tidigare har varit under diskussion. Statskontoret rekommenderar därför att Socialstyrelsen även framöver är den aktör som ska handha verksamheten. Strukturen kring vilka SK-kurser Socialstyrelsen upphandlar beskrivs dock som otidlig. I mötet med målgruppen i form av kursgivare, ST-läkare och studierektorer har Socialstyrelsen mötts av en efterfrågan på tydligare urvalsprinciper med ökad transparens gällande urval av ämnesområden inför upphandling av SK-kurser.

Angränsande uppdrag

Det pågår ett flertal uppdrag på och utanför myndigheten som berör läkarnas specialiseringstjänstgöring och kompetensförsörjning inom hälso- och sjukvården. Socialstyrelsen har bland annat satt ihop en myndighetsövergripande arbetsgrupp för att öka den interna samordningen av projekt och uppdrag som berör området kompetensförsörjning. På statlig nivå genomförs en utredning som syftar till att analysera om en introduktion bör införas inom ramen för läkarnas specialiseringstjänstgöring.

Det pågår även fortsatt arbete på myndigheten i anslutning till det regeringsuppdrag som slutredovisades i november 2016 (Uppdrag att sammanställa relevant underlag om läkares vidareutbildning). Som en del av detta pågår under 2017 en översyn av det Nationella rådet för läkarnas specialiseringstjänstgöring (ST-rådet). Socialstyrelsen utreder om ST-rådet kan utvecklas till en nationell mötesplats för frågor som rör läkarnas specialiseringstjänstgöring. Socialstyrelsen och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) förbereder även ett samarbete med landstingen för att utveckla och förbättra nuvarande underlag om antal och fördelning av ST-platser i hälso- och sjukvården. I utvecklingsarbetet ingår att tillsammans med landstingen utveckla rapportörsnätverket och att ta fram gemensamma principer för inrapportering. Arbetet med att ta fram en definition av begreppet ST-läkare kommer att ingå i detta, men kommer inte att innebära en juridisk definition som påverkar ST-läkarnas anställningsformer.

¹ Med landsting menar Socialstyrelsen genomgående i rapporten både landsting och regioner.

Uppdraget med att föreslå hur verksamheten med SK-kurserna ska utföras, kommer därmed bra i tiden, då det finns ett stort intresse för kompetensförsörjningsfrågan både inom och utanför myndigheten.

Om regelverket kring läkarnas ST

Socialstyrelsen har enligt förordningen (2015:284) med instruktion för Socialstyrelsen bland annat i uppgift att dela in och benämna de specialiteter inom vilka specialistkompetens kan uppnås, avgöra vad som ska krävas för att få bevis om specialistkompetens, utarbeta målbeskrivningar och följa upp kvaliteten i specialiseringstjänstgöringen. Idag finns 63 reglerade specialiteter indelade i bas-, gren- och tilläggspecialiteter varav sex specialiteter är nyinrättade 2015. Det finns ungefär 8 500 läkare under specialiseringstjänstgöring i Sverige idag.

Specialistkompetens uppnås genom att en legitimerad läkare förvärvar de kunskaper, färdigheter och förhållningssätt som föreskrivs för specialistkompetens genom specialiseringstjänstgöring under minst fem år. Specialiseringstjänstgöringen fullgörs genom tjänstgöring som läkare under handledning och genom deltagande i kompletterande utbildning (exempelvis kurs) som anges som utbildningsmetod i respektive specialitets målbeskrivning. Målbeskrivningen innefattar specialitetsövergripande delmål (a och b) samt specialitetsspecifika delmål (c). Delmålen a gäller för alla specialiteter, delmålen b gäller för många specialiteter och delmålen c är specifika för respektive specialitet. Några specialiteter har vissa gemensamma c-delmål. Antalet delmål som ska uppfyllas genom kurs skiljer sig åt mellan de olika specialiteterna. Även antalet läkare under specialiseringstjänstgöring varierar stort mellan de olika specialiteterna, från ett fåtal personer inom de minsta specialiteterna till omkring 2500 stycken inom den största, allmänmedicin.

Kurs definieras i målbeskrivningarna som en strukturerad utbildning som utgår från uppsatta utbildningsmål. En kurs kan avse flera delmål men det kan också finnas delmål som kan uppfyllas först genom flera genomgångna kurser. Definitionen av kurs har breddats i målbeskrivningarna i den senaste föreskriften om läkarnas specialiseringstjänstgöring (SOSFS 2015:8). De kurskrav som finns i målbeskrivningarna kan uppfyllas på olika sätt. Ett exempel är att delta i en statligt finansierad SK-kurs, men SK-kurserna utgör endast en del av det totala kursutbudet som en ST-läkare kan ta del av under sin specialiseringstjänstgöring. Den förändrade kursdefinitionen har även inneburit att vissa verksamheter anordnar kortare teoritillfällen på arbetsplatserna med chef, handledare eller annan expert, vilket sedan kan tillgodoräknas som kurs.

Om SK-kurserna

Bakgrund

Den 1 januari 1992 trädde ett nytt utbildningssystem för läkarnas vidareutbildning i kraft. Utbildningssystemet, som är målstyrt, utgick från målbeskrivningar för respektive specialitet och ersatte det tidigare tidsbestämda systemet som funnits sedan 1960-talet då den offentliga specialistutbildningen tillkom i Sverige. Kunskaper, färdigheter och förhållningssätt skulle uppnås genom adekvat tjänstgöring, men även genom teoretisk utbildning. Detta benämndes specialiseringstjänstgöring.

I och med genomförandet av den nya utbildningsformen ersattes de tidigare obligatoriska NLV-kurserna (Nämnden för läkares vidareutbildning) av SK-kurser och Socialstyrelsen fick i uppdrag att svara för den övergripande planeringen och administrationen av dessa kurser. Kurserna skulle främst anordnas som uppdragsutbildningar inom högskolan.

Socialstyrelsen hade hand om SK-kurserna fram till år 2001 då verksamheten i sin helhet fördes över till det nybildade Institutet för professionell utveckling av läkare i Sverige (IPULS) på regeringens anmodan. En av orsakerna var att regeringen ville uppnå ökad flexibilitet och ett bättre resursutnyttjande. Ytterligare en orsak var att kurser både för vidareutbildning och fortbildning skulle finnas hos samma organisation och i en gemensam kurskatalog. En annan viktig fråga för institutet var att hitta standarder för att kvalitetssäkra de kurser som gavs, bland annat i form av tydliga kursbeskrivningar. Detta kursbeskrivningsformat används än idag. Staten hade fortsatt insyn i SK-kursverksamheten genom att ha en ledamot i IPULS styrelse. Verksamheten med SK-kurserna, som var särskild från IPULS övriga verksamhet, var en förvaltningsuppgift som innefattade myndighetsutövning och avrapporterades till Socialstyrelsen årligen.

I januari 2013 gick verksamheten med SK-kurserna tillbaka till Socialstyrelsen då regeringen bedömde att det fanns ett behov av att förändra ansvaret mot bakgrund av det upphandlingsrättsliga regelverket. Regeringen ansåg att eftersom det är Socialstyrelsen som meddelar föreskrifter om läkarnas ST bör även ansvaret för verksamheten med SK-kurser ingå i myndighetens instruktion.

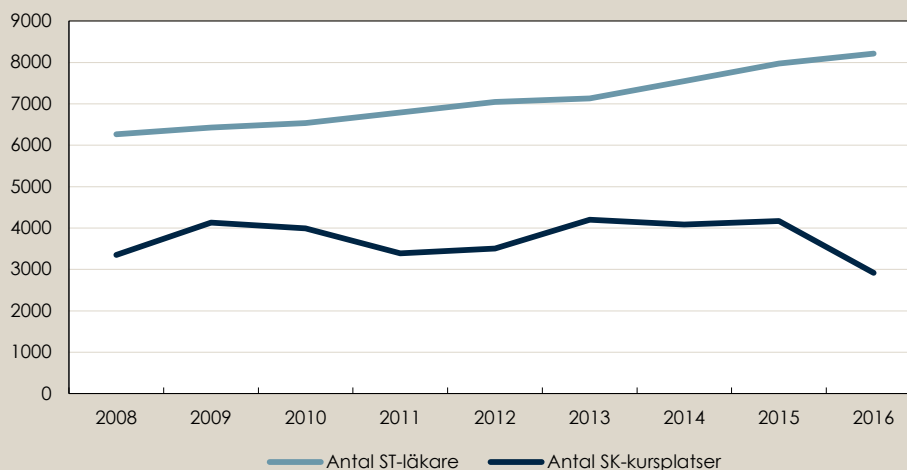
SK-kurserna idag

Idag utgör SK-kurserna fortsatt en del i läkarnas specialiseringstjänstgöring och är anpassade efter nu gällande föreskrift (SOSFS: 2015:8 med målbeskrivningar) men även efter det tidigare regelverket (SOSFS:2008:17 med målbeskrivningar). Kurserna ges nationellt och har central antagning. I dagsläget finansierar staten drygt 100 SK-kurser årligen vilket motsvarar 3 000–4 000 kursplatser. Budgeten för kursverksamheten 2017 uppgår till 17,8 miljoner kronor.

Antalet ST-läkare ökar stadigt, men SK-kursbudgeten har inte ökat i samma utsträckning. Detta innebär att allt fler ST-läkare konkurrerar om ett någorlunda oförändrat antal SK-kursplatser, vilket illustreras i figur 1 och 2 nedan.

Figur 1. Antal ST-läkare och antal SK-kursplatser 2008–2016

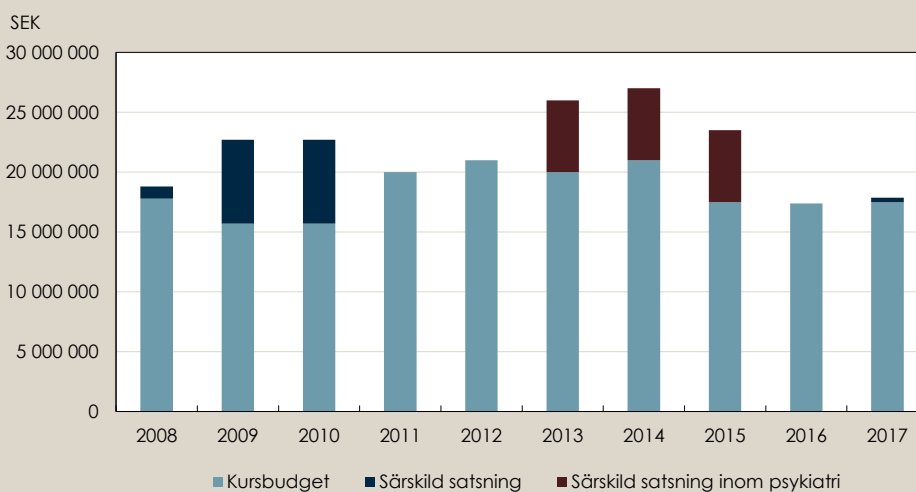
Figuren visar antalet ST-läkare och antalet SK-kursplatser åren 2008–2016

Källa: Socialstyrelsens statistik om SK-kursplatser. SKL:s personalstatistik. Endast anställda i landsting/region och kommun redovisas.

Figur 2. Budget för SK-kurserna 2008–2017

Figuren visar Socialstyrelsens kursbudget åren 2008–2017. I kursbudgeten ingår endast kurskostnader, inte administrativa kostnader som personal på Socialstyrelsen etc.

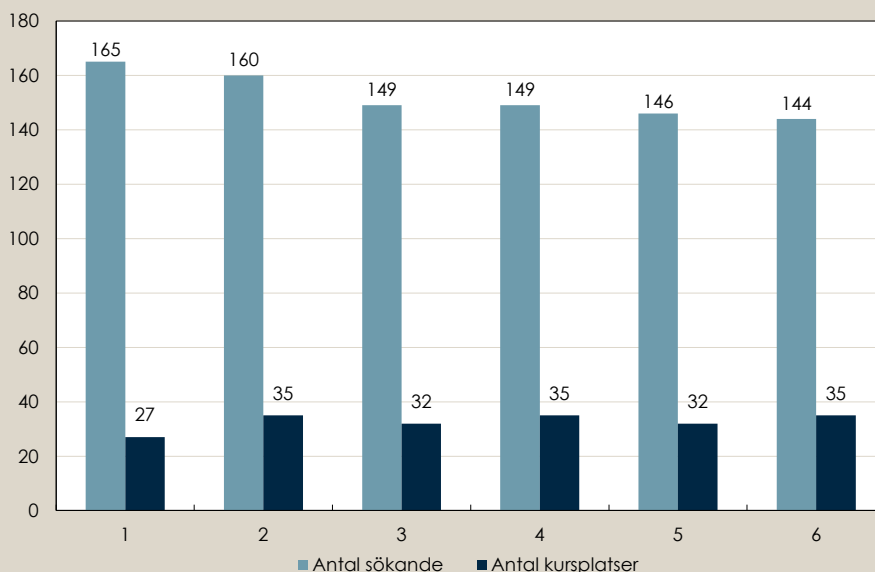

Källa: Socialstyrelsen

Efterfrågan på att delta i SK-kurser är fortsatt hög och många ST-läkare får inte plats på önskad kurs. 12 av de totalt 48 SK-kurserna våren 2017 hade över 100 sökande per kurs. Varje kurs har mellan 25 och 35 kursplatser. På de sex kurser som hade flest sökande under samma tidsperiod, med sammanlagt 196 kursplatser, inkom 913 ansökningar, se figur 3 nedan.

Figur 3. SK-kurser med flest sökande, vårtermin 2017

Figuren visar SK-kurser med flest sökande under vårterminen 2017. 1: Akut internmedicin, 2: Endokrina folksjukdomar, 3: Barnendokrinologi, 4: Akut omhändertagande av den multijuka patienten, 5: Översikt kurs i hematologi, 6: Njursjukdomar.

Källa: Socialstyrelsen

Upphandling

Det står Socialstyrelsen fritt att avgöra inom vilka ämnesområden som kurser ska upphandlas. SK-kurser upphandlas enligt Lag (2016:1145) om offentlig upphandling och inför varje ny upphandling gör Socialstyrelsen en behovsanalys för att fastställa inom vilka ämnesområden som myndigheten avser att upphandla kurser. Specialitetsföreningars synpunkter, nationella strategier, antal ST-läkare inom respektive specialitet, kursutvärderingar och söktryck på tidigare SK-kurser är exempel på faktorer som tas i beaktande.

Utifrån behovsanalysen efterfrågar Socialstyrelsen sedan kurser. Fördelningen av SK-kurser i olika kurskategorier har varit någorlunda konstant under åren. Omkring 5–10 procent av SK-kurserna utgörs av kurser riktade till samtliga specialiteter, 40 procent är kurser riktade till flera specialiteter och 55–60 procent är kurser riktade till enskilda specialiteter. Universitet och andra myndigheter utgör majoriteten av de leverantörer från vilka Socialstyrelsen upphandlar SK-kurser, men även landstingen och privata aktörer finns med bland SK-kursleverantörerna.

I upphandlingar av SK-kurser ställer Socialstyrelsen krav på leverantörerna avseende kvalitet. Kursen ska ha tagits fram och/eller kvalitetsgranskats av en ST-läkare och en specialistläkare från en av de specialiteter som anges som kursens målgrupp. Utöver det använder Socialstyrelsen sig av kursämnen för att kravställa innehållet i kurserna i syfte att säkerställa att innehållet kopplar till föreskrift och målbeskrivningar. Ett kursämne ringar in och beskriver ett kompetensområde, inom vilket det är lämpligt för ST-läkare att gå kurs eller för en kursgivare att utforma en kurs. Kursämnena har tagits

fram av Socialstyrelsen i samarbete med professionen och utgår från respektive specialitets målbeskrivning.

Administration

SK-kurserna finns att tillgå i kurskatalogen i Socialstyrelsens utbildningsportal. SK-kurskatalogen publiceras i slutet av augusti varje år med två ansökningsperioder årligen. Det är Socialstyrelsen som håller i ansökan och antagning samt fördelar kurs- och reservplatser enligt fastställda prioriteringsregler. På så sätt behandlas alla sökande enligt samma kriterier. De aktuella prioriteringsreglerna publiceras i samband med varje ny ansökningsomgång. Efter antagningsarbetet går det administrativa ansvaret över till kursgivarna. Efter avslutad kurs ska varje enskild kursgivare skicka in en kursredovisning till Socialstyrelsen innan fakturering kan ske. Kursredovisningarna är en viktig del i den behovsanalys som görs inför varje ny upphandling och bidrar till att visa vilka ämnesområden som är viktiga att upphandla kurser inom. Kursredovisningarna visar att SK-kurserna håller en hög standard. Medelbetyget för kurserna som gavs under 2016 var 5,2 på en skala mellan ett och sex.

Socialstyrelsen upphandlade och utvecklade en utbildningsportal under 2015 för hela sin kursverksamhet, där SK-kurserna utgör en del. I portalen finns förutom SK-kurskatalogen även det antagningssystem som myndigheten använder i den centrala antagningen till SK-kurserna. Systemet har inneburit initiala utvecklingskostnader men är efter tre ansöknings- och antagningsomgångar välfungerande och har effektiviserat processen. Det är kostnadseffektivt så till vida att det inte behövs nämnvärt mer resurser även om antalet kurser eller sökande ökar.

För att kunna söka SK-kurser ska den sökande skapa en profil i utbildningsportalen. Uppgifterna i den sökandes profil kan även vara användbara ur statistikhänseende och till hjälp för urvalet av SK-kurser samt utgöra del i den behovsanalys Socialstyrelsen gör inför varje upphandling. Socialstyrelsen planerar ytterligare digitaliseringar, exempelvis möjligheten att hantera kursredovisningar och kursutvärderingar i utbildningsportalen. Statskontoret ansåg i sin utredning att Socialstyrelsen hade höga administrativa kostnader och rekommenderade myndigheten att se över sina arbetssätt och rutiner för att minska dessa. Utbildningsportalen, och möjligheten att hantera en stor del av administrationen digitalt, har gjort att administrationen har minskat avsevärt sedan Statskontorets utredning.

De medarbetare som arbetar inom verksamheten med SK-kurser har även en hel del andra uppdrag som angränsar till området men som inte kan hänföras direkt till själva kurserna. Ett viktigt område är de kursämnen som Socialstyrelsen tagit fram som utbildningsstöd för ST-läkare, handledare och kursarrangörer och som nu handläggs inom gruppen.

Påverkansfaktorer

SK-kurserna verkar i ett komplext hälso- och sjukvårdssystem och arbetet med kurserna påverkas i stor utsträckning av organisatoriska, ekonomiska

och kulturella faktorer inom hälso-och sjukvården. En diskussion som förts länge är var tonvikten inom ST ska ligga; är det främst en tjänstgöring eller främst en utbildning? Denna diskussion är avgörande för vilken betydelse man tillmäter kurserna och därmed för chansen för ST-läkarna att få ledigt och få sitt kursdeltagande finansierat.

En viktig faktor är tillgången på kursgivare. För flera av de kurser Socialstyrelsen efterfrågar i upphandlingarna får myndigheten i dagsläget inte in några anbud på grund av brist på kursgivare. Det ger inte någon större ekonomisk förtjänst att ge en SK-kurs. Kursgivarna är ofta eldsjälar som brinner för att föra vidare sin kunskap och sina färdigheter till framtidens specialistläkare. Detta behöver de i dag ofta göra i en pressad situation vad gäller både tid och resurser vilket innebär att en del potentiella kursgivare avstår från att ge kurs. Många kursgivare har också varit aktiva i flera år och när de pensionerar sig är återväxten inte alltid tryggad.

En annan faktor som påverkar arbetet är ST-läkarnas tillgång till övrigt kursutbud. Socialstyrelsens har erfarit att allt fler arbetsgivare har blivit mer restriktiva vad gäller att bevilja ledighet för deltagande i avgiftsfinansierade kurser. Detta ökar söktrycket ytterligare på SK-kurser, eftersom dessa saknar deltagaravgift. Socialstyrelsen har även fått indikationer på att övrigt kursutbud har minskat i omfattning. Detta beror bland annat på att läkemedelsindustrin har minskat sitt kursutbud på grund av förändrade förutsättningar. Dessa faktorer sammantaget leder till att ST-läkarna får tillgång till ett minskat kursutbud, vilket ökar efterfrågan på SK-kurserna. Samtidigt är det inte Socialstyrelsens uppdrag att tillgodose det totala kursbehovet.

Behovet av SK-kurser påverkas också av grundutbildningens innehåll, struktur och kvalitet. De som ansöker om plats på SK-kurs innehar svensk läkarlegitimation, men deras kunskaper varierar över tid. Detta påverkar vilken typ av kunskaper vi efterfrågar när vi upphandlar kurser. Det gör också att vissa kurser tidvis kan bli särskilt välsökta, om läkarna fått lära sig mindre om motsvarande områden under grundutbildningen.

Uppdragets omfattning och avgränsningar

Omfattning

Rapporten omfattar utveckling av principer för urval av SK-kurser inför kommande upphandlingar. Principerna ska vara hållbara över tid och flexibla för eventuella förändringar inom övrigt kursutbud och andra faktorer som påverkar läkarnas specialiseringstjänstgöring. I rapporten redogör Socialstyrelsen också för vilka områden vi inte avser upphandla kurser och på vilka grunder.

Avgränsningar

I Socialstyrelsens uppdrag med att utveckla urvalsprinciper omfattas endast SK-kurserna och inte totalutbudet av kurser för ST-läkare. I arbetet med att utarbeta urvalsprinciper, och i verksamheten med att upphandla SK-kurser generellt, måste myndigheten dock förhålla sig till övrigt kursutbud för ST-läkare. Läkarna tar i hög grad del av övrigt kursutbud, i form av lokala och regionala kurser, kurser som är granskade av Läkarnas institut för professionell utveckling i sjukvården (Lipus) och andra avgiftsfinansierade kurser. Förändringar i övrigt kursutbud påverkar därför efterfrågan på SK-kurser. Socialstyrelsen tar i detta arbete inte ställning till hur kvaliteten i övrigt kursutbud ser ut, utan utreder endast var det föreligger ett behov av statlig finansiering av SK-kurser, för att därigenom få svar på var statens medel gör mest nytta.

SK-kurserna utgör en begränsad del av den totala kompetensförsörjningen och kan inte ensam styra försörjningen av specialistläkare. SK-kurserna kan bidra till att läkare under vidareutbildning blir färdiga specialister inom planerad tid, men kan inte avgöra fördelningen av ST-läkare inom och mellan de olika specialiteterna. Socialstyrelsen har därför gjort ett medvetet val att inte ta hänsyn till begreppet *bristspecialitet* i uppdraget. Begreppet bristspecialitet är problematiskt ur ett SK-kursperspektiv, då brist inom en specialitet inte nödvändigtvis avhjälpas genom fler kurser. På grund av specialiteternas olika kurskrav i delmålen kan en icke-bristspecialitet ha större behov av just kurs än vad en bristspecialitet har. I detta uppdrag har myndigheten fokuserat på *behov*, oavsett om behovet beror på att det föreligger brist på specialister eller på grund av att övrigt kursutbud saknas.

Metod och genomförande

För att kunna utforma principer för urval baserat på var statens medel gör mest nytta, har Socialstyrelsen gjort en kartläggning över befintligt utbud och behov av kurser. Kartläggningen innefattar behov och utbud hos både huvudmännen (landstingen och regionerna) och de enskilda specialiteterna. Antal ST-läkare, specialiteternas nuvarande kursutbud (SK-kurser och övrigt kursutbud), utbildningar utomlands, tillgång på kursgivare och kurskrav i målbeskrivningarna är exempel på faktorer som har kartlagts.

Socialstyrelsen har viss information, men för att komplettera kartläggningen och skapa en bild av befintligt behov och utbud av kurser riktade till ST-läkare, skickade vi ut två enkäter som har utgjort uppdragets främsta informationskälla. En enkät skickades till samtliga landsting och regioner. I den ställdes främst frågor kring landstingens befintliga kursutbud gällande ST-läkarnas a- och b-delmål (i SOSFS 2015:8) och inom vilka områden de efterfrågade statlig finansiering (se Bilaga 1). Den andra enkäten riktades till specialitetsföreningarna, eftersom de förmodas känna till sin egen specialitets förutsättningar och behov bäst. I den enkäten frågade vi om befintligt kursbehov och kursutbud utifrån den specifika specialitetens c-delmål (i SOSFS 2015:8), (se Bilaga 2). Enkätsvaren har vi sedan jämfört med den egna inventeringen av SK-kursutbudet under de senaste åren, utifrån vilka målgrupper kurserna har riktat sig till. Vi har också tittat på Lipus kurser för i år och på de anbud som kommit in under de senaste upphandlingarna.

Socialstyrelsen har också involverat flera intressenter i arbetet. Myndigheten har haft möte med Karolinska Institutet, Lunds universitet, Uppsala Universitet, Sveriges Yngre Läkares Förening (SYLF), Lipus, uppdragets interna referensgrupp och andra medicinskt sakkunniga på Socialstyrelsen. Vi har även informerat om uppdraget hos ST-rådet, SKL, Sveriges läkarförbunds representantskap och på deras studierektorskonferens. Dessutom har myndigheterna haft kontakt med och ställt frågor till ett urval av befintliga SK-kursgivare (se Bilaga 3).

Resultat

Utbildningsfrågan engagerar och intresserar många, vilket även svarsfrekvensen på Socialstyrelsens enkäter har visat. På enkäten som skickades till landstingen fick Socialstyrelsen svar från 19 av totalt 21 landsting (90 procent svarsfrekvens). På enkäten som skickades till specialitetsföreningarna svarade 58 av totalt 63 föreningar (92 procent svarsfrekvens). Både i enkäterna och i mötena med intressenter har Socialstyrelsen fått positiv återkoppling avseende SK-kurserna och deras kvalitet. Detta visar att det finns ett intresse för verksamheten och att SK-kurserna är betydelsefulla för läkarnas specialiseringstjänstgöring.

Kurssituationen i landstingen

Landstingens enkätsvar visar att det finns en omfattande kursverksamhet på den regionala nivån. Enligt enkätsvaren tillhandahåller landstingen ett tillräckligt kursutbud för sina ST-läkare inom majoriteten av både a- och b-delmålen. Undantagen är de sedan 2015 nya delmålen b2 (sjukdomsförebyggande arbete) och b3 (läkemedel) där ca 25 procent av landstingen svarar att de i dagsläget har svårigheter att själva anordna kurser. Ett fåtal landsting samarbetar dock över regiongränserna för att skapa ett gemensamt kursutbud och hjälps på så sätt åt med utbildningsuppdraget. Däremot svarade en majoritet av landstingen att de tillämpar principen om att det egna landstingets ST-läkare har förtur till de regionala kurserna och att ST-läkare från andra landsting endast får delta i mån av plats. Omkring 30 procent av landstingen anger att deras kurser inte ens är möjliga för ST-läkare från andra landsting att delta i.

Nästan samtliga landsting svarar i enkäten att de anser att Socialstyrelsen bör prioritera att finansiera kurser inom specialiteternas c-delmål framför a- och b-delmål. Svaren gör gällande att det inom landstingen finns god kompetens och expertis för att ordna kurser inom de bredare a- och b-delmålen, medan många landsting saknar regional expertis inom specifika c-delmål. När landstingen arrangerar kurser inom a- och b-delmål blir målgruppen också bredare, eftersom näst intill alla specialiteter har kurskrav inom dessa delmål. Flera landsting påpekar också att kurser inom c-delmålen bör arrangeras nationellt för att säkra kvaliteten. Resultatet från inventeringen av SK-kursutbud och inkomna anbud avspeglas också i enkätsvaren, då antalet SK-kurser inom a- och b-delmålen har minskat något över tid på grund av ett minskat söktryck på dessa kurser. Myndighetens inventering visar därmed samma bild; att allt fler ST-läkare går kurser inom a- och b-delmålen regionalt.

Kurssituationen för specialiteterna

I enkäten som riktades till specialitetsföreningarna svarade ca 80 procent, det vill säga 47 av 58 svarande specialiteter, att de anser sig vara i behov av

statlig finansiering av kurser inom c-delmålen. Cirka 20 procent av specialitetsföreningarna svarar att befintligt kursutbud (utöver SK-kurser) tillgodoser deras ST-läkares kursbehov. Vissa specialiteters kursbehov tillgodoses av kurser utomlands. Socialstyrelsens inventering av befintligt SK-kursutbud och inkomna anbud ger oss en överensstämmande bild avseende vilka specialiteter som har haft få eller inga SK-kurser under de senaste åren på grund av att övrigt kursutbud har varit tillräckligt. 60 procent av specialitetsföreningarna bedriver kursverksamhet i någon form. Bland de som inte bedriver kursverksamhet tillhör majoriteten små (<50 ST-läkare) och/eller nya specialiteter (från 2015).

Specialitetsföreningarna fick i enkäten möjlighet att prioritera upp till fem kursområden inom vilka de har behov av statlig finansiering. Många av de svarande prioriterade fem områden och näst intill alla specialiteter prioriterade områden som svarar mot specialitetens egna c-delmål. Sammantaget visar specialitetsföreningarnas enkätsvar avseende prioriterade kursområden att behovet av kurser inom c-delmålen ungefär motsvarar ett dubblerat SK-kursutbud jämfört med idag.

Omkring hälften av specialitetsföreningarna ställer sig positiva till att Socialstyrelsen också finansierar kurser inom c-delmål som har fler än en specialitet som målgrupp. Exempelvis kan bas- och grenspecialiteter ha behov av samma kurser och för små specialiteter kan tillgången på kurser underlättas av deltagande i gemensamma kurser. De kurser som har en bred målgrupp tillhör de mest välsökta SK-kurserna. Majoriteten av de som ställer sig positiva till kurser med bredare målgrupp anser dock att tillgång till de specialitetsspecifika kurserna för den egna specialiteten är viktigast och kommer i första hand.

Betydelsen av kvalitet och nätverk

Betydelsen av kursers kvalitet är ständigt återkommande både i enkätsvaren och i Socialstyrelsens möten med olika intressenter. Exempelvis betonade SYLF den varierade kvaliteten på landstingens kurser. Många landsting och specialitetsföreningar kvalitetsgranskar dock sina kurser via Lipus, eller har andra granskningsmetoder. Cirka 30 procent av de specialitetsföreningar som bedriver egen kursverksamhet och 10 procent av landstingen anger däremot i enkäten att de inte har någon formaliserad kvalitetsgranskning av sina kurser.

Nätverksbyggande är en annan viktig aspekt som många framhåller. Både ST-rådet, SYLF och flertalet specialitetsföreningar påtalar att kurser bidrar till att ST-läkarna skapar värdefulla nätverk, inom och över specialitets- och landstingsgränser. ST-rådet menar att professionella nätverk kan bli ännu viktigare för ST-läkare framöver, eftersom allt fler har utbildat sig utomlands och därför inte alltid har nätverk i Sverige från grundutbildningen.

I Socialstyrelsens möten med intressenter, såsom SYLF, ST-rådet och tidigare SK-kursgivare, lyfts SK-kurserna fram som exempel på kurser som både håller hög kvalitet och bidrar till att ST-läkarna skapar sig breda, nationella nätverk. Detta är en bild som också avspeglas i kursredovisningarna. SYLF betonar också att en annan fördel med SK-kurserna är att ST-läkaren får möjlighet att reflektera över kursinnehållet i högre utsträckning

eftersom kurserna pågår under flera dagar och är förlagda utanför arbetsplatsen.

Kursgivarnas situation

En tydlig tendens som märks både i enkätsvar och i möte med intressenter, och som bekräftar Socialstyrelsens egen uppfattning, är att kursorganisationerna ofta är sårbara. Kursgivarna blir allt färre och det saknas yngre förmågor som tar över kursverksamheten efter sina äldre kollegor. Det upplevs som administrativt tungt att anordna kurs, oavsett om det är en SK-kurs eller inte, då det i många fall saknas utrymme i tjänstgöringen att ägna sig åt utbildningsverksamhet. När det gäller SK-kurser uppfattas upphandlingsförfarandet som krångligt av en del kursgivare. Socialstyrelsen har förenklat förfarandet mellan upphandlingarna för kursåren 2015 och 2017 och arbetar kontinuerligt med förbättringsarbete för att effektivisera och förenkla upphandlingsförfarandet. Inför upphandlingen av kurser för kursåret 2019 planerar Socialstyrelsen ytterligare förenklingar av förfarandet med en förhoppning om att detta ska underlätta administrationen och planeringen för kursleverantörer och kursgivare.

I enkäten till specialitetsföreningarna har Socialstyrelsen även frågat hur de stimulerar tillgången på kursgivare för att få till stånd kurser för sina ST-läkare. Många svarar att de inom sitt utbildningsutskott resonerar kring kursbehov och sedan har en dialog med tänkbara kursgivare. Inom några specialiteter turas kursgivare om att ge kurs, utifrån ett rullade schema. Det framförs att det är viktigt att värna om befintliga kursgivare då det är svårare att rekrytera nya än att behålla de som ger kurs i nuläget. Ett flertal anger att de saknar systematiskt arbete för att skapa kurser och för att stimulera tillgången på kursgivare.

Kursgivarna ser många fördelar med att ge sin kurs som SK-kurs. Exempel på fördelar är: det upplevs som lätt att nå ut till rätt målgrupp, innehållet är anpassat för målgruppen och till aktuella målbeskrivningar, det är utvecklande för kursgivarna att hålla kurser utifrån Socialstyrelsens regler och kvalitetskrav och att SK-kurser anses hålla hög och jämn kvalitet. Även den centrala antagningen anses av många vara viktig då de själva inte behöver hålla i administrationen kring detta och att alla som ansöker prioriteras enligt samma antagningsregler.

Både specialitetsföreningar och andra kursleverantörer efterfrågar någon form av pedagogiskt stöd för att utvecklas som kursgivare/utbildare men även administrativt stöd på olika sätt. Detta för att underlätta för nuvarande kursgivare men också för att stimulera tillgången på nya kursgivare och utbildningsformer.

Slutsatser och diskussion

Resultaten ger två bilder av hur kurssituationen för läkare under specialiseringstjänstgöring ser ut. Den ena bilden visar att behovet av kurser inom specialiteternas a- och b-del mål i hög grad omhändertas av landstingen. Tillgången på kurser inom dessa ämnen är jämnt fördelad över landet och det finns kursorganisationer i landstingen som planerar och skapar kurser för sina ST-läkare. Socialstyrelsens slutsats är därför att statens medel gör liten skillnad inom dessa kursområden. Kurser inom a- och b-del mål har hittills utgjort 5–10 procent av SK-kursutbudet och har därför endast bidragit med några få kurser. Då målgruppen för dessa kurser omfattar ST-läkare inom näst intill samtliga specialiteter skulle det krävas att Socialstyrelsen ökade andelen av dessa kurser markant för att göra någon skillnad. Detta är inte befogat att göra med tanke på landstingens eget kursutbud. Med befintligt utbud på regional nivå, finns därför inget behov av statlig finansiering av dessa kurser.

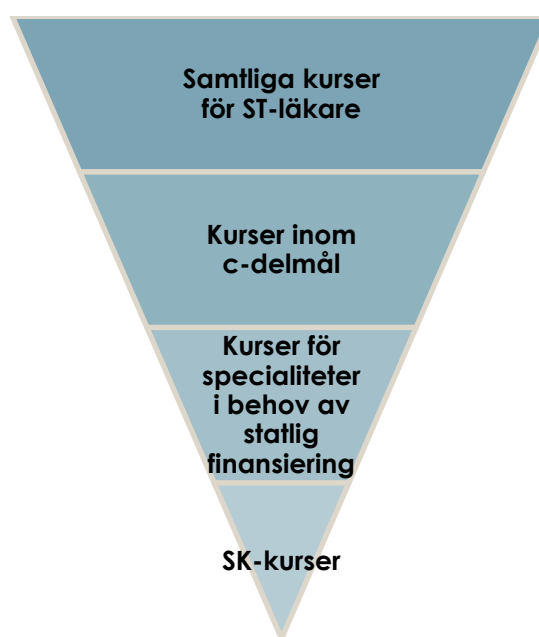
Den andra bilden visar en mer ojämlig och mindre enhetlig kursverksamhet. När det gäller de specialitetsspecifika kurserna visar myndighetens kartläggning att utbudet är ojämnt fördelat över specialiteterna. Specialitetsföreningarna spelar en viktig roll i att tillhandahålla kurser, vilket bidrar till en ojämlighet då de ofta drivs av ideella krafter och är olika resursstarka. Detta leder till att vissa specialiteter har ett komplett övrigt kursutbud, och inte är i behov av statlig finansiering, medan andra specialiteter står näst intill utan övrigt kursutbud. Socialstyrelsens slutsats är att Socialstyrelsen, genom SK-kurserna, gör mest skillnad för de specialitetsspecifika kurserna då myndigheten i viss mån jämnar ut ett ojämnt utbud av kurser. SK-kursutbudet bidrar därmed till att öka jämlikheten så att inte bara de resursstarka specialiteterna får tillgång till kurser. Genom att gå nationella kurser tillsammans med ST-läkare från andra delar av Sverige och/eller andra specialiteter har ST-läkaren även möjlighet att skapa värdefulla nätverk.

Resultaten visar sammantaget att SK-kurserna fyller ett tydligt behov. De är välsökta, håller hög kvalitet, bidrar till ett mer jämlikt utbud av kurser och alla sökande behandlas lika, i och med den centrala antagningen. I kartläggningen har specialitetsföreningarna framfört ett kursbehov som i dagsläget ungefär motsvarar ett dubblerat utbud av SK-kurser. En brist på kurser riskerar att förlänga utbildningstiden för läkare under specialiseringstjänstgöring, då de inte har möjlighet att komma in på rätt kurs vid rätt tid i utbildningen. Bristen på kurser kan också leda till att vissa ST-läkare saknar andra möjligheter att uppfylla sina c-del mål, än genom att delta på lokala kurser på arbetsplatsen. Denna situation riskerar att skapa ojämlighet, då förutsättningarna att ge kurs skiljer sig mellan olika verksamheter över landet. Att tillgången på kursgivare verkar minska, är en faktor som har direkt påverkan på Socialstyrelsens möjligheter att genomföra sitt uppdrag med SK-kurserna. Att tillgången på kursgivare är god, och att det finns en återväxt hos den yngre generationen läkare är oerhört viktigt för SK-kurserna, men också för läkarnas specialiseringstjänstgöring i stort. Socialstyrelsen ställer sig dock

osäker till huruvida det ska vara myndighetens uppdrag att stödja och stimulera aktörernas kursverksamhet för att säkerställa tillgången på kursgivare. Samma sak gäller kvalitetsaspekten. Det ligger inte i Socialstyrelsens uppdrag att kontrollera kvaliteten på det kursutbud som staten inte finansierar, men det måste anses positivt att majoriteten av landsting och specialitetsföreningar väljer att kvalitetsgranska sina kurser på något sätt.

Förslag på urvalsprinciper

Det är viktigt att urvalsprinciperna är hållbara över tid och Socialstyrelsen kommer även fortsättningsvis att göra behovsanalyser inför varje ny upphandling. Vilka specialiteter som är i behov av statligt finansierade kurser, och inom vilka områden, kommer att förändras över tid och därför behöver Socialstyrelsen grunda besluten i aktuella behovsanalyser. I figur 4 och 5 nedan illustreras Socialstyrelsens urvalsprinciper inför kommande upphandlingar av SK-kurser. Figur 4 visar hur SK-kurserna utgör en del av det totala kursutbudet för läkare under specialiseringstjänstgöring. Socialstyrelsens förslag är att SK-kursdelen fortsättningsvis kommer att utgöras av kurser inom specialiteternas c-delmål, och riktas till specialiteter som är i behov av statlig finansiering för att tillgodose efterfrågan på kurs.

Figur 4. Figuren visar hur SK-kurserna utgör en del av det totala kursutbudet.

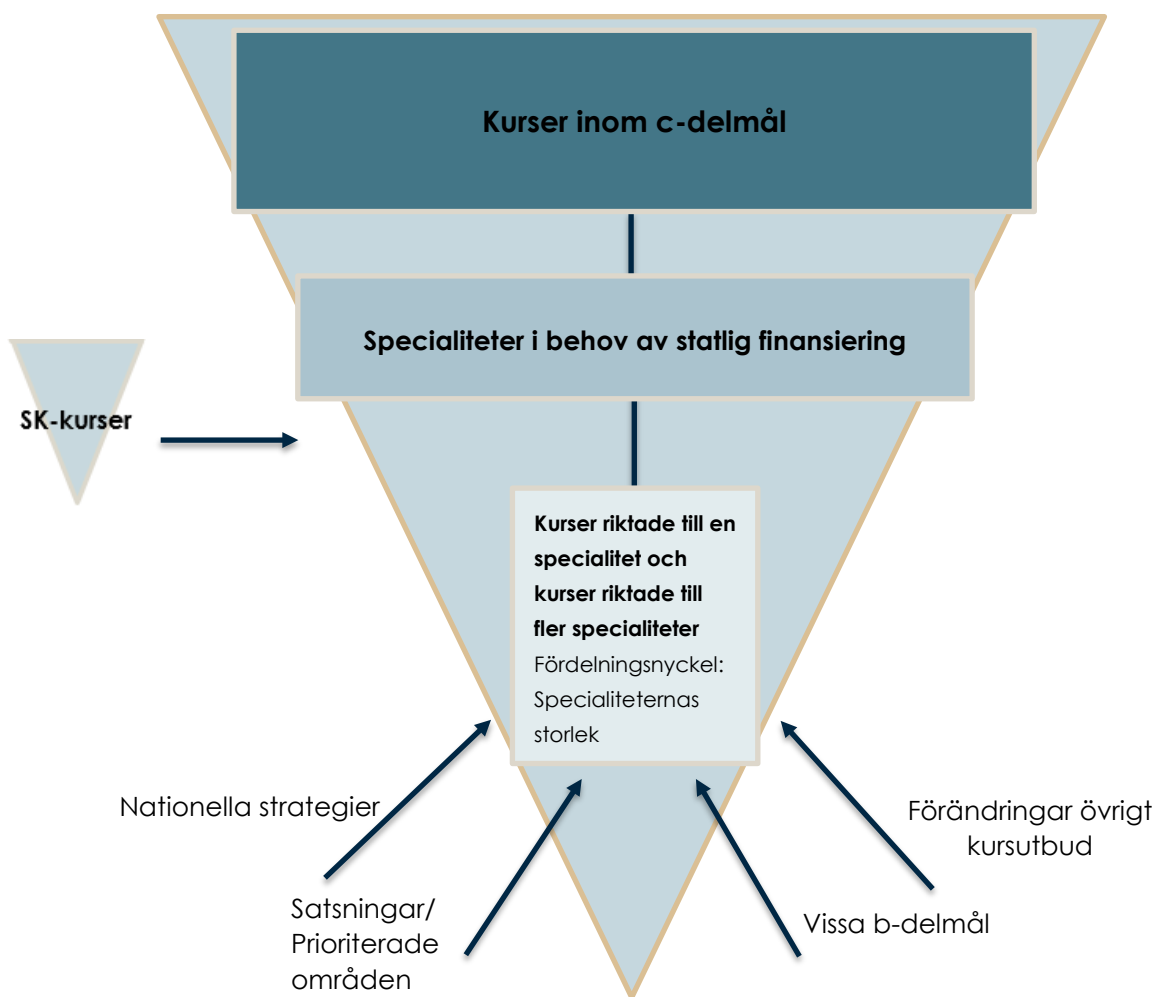
I figur 5 nedan illustreras urvalsprinciperna mer ingående. Socialstyrelsen kommer att upphandla kurser inom specialiteternas c-delmål. Endast de specialiteter som är i behov av statligt stöd kommer att erbjudas SK-kurser. I enkäten har 11 specialitetsföreningar svarat att de i nuläget har ett tillräckligt kursutbud, utöver SK-kurserna, och därför inte är i behov av statligt finansierade SK-kurser. Det innebär att dessa specialiteter i dagsläget inte kommer att tilldelas SK-kursmedel.

Socialstyrelsen kommer fortsättningsvis att upphandla både kurser med en specialitet som målgrupp och kurser med flera specialiteter som målgrupp. Fördelningsnyckeln som avgör hur många kurser Socialstyrelsen efterfrågar för respektive specialitet, utgår från specialiteternas storlek där myndigheten grupperar specialiteterna som framgår av tabell 1. Som tabellen visar skiljer sig specialiteterna markant åt när det gäller storlek. Den största gruppen består av små specialiteter med upp till 15 ST-läkare under utbildning. Eftersom de minsta specialiteterna inte alltid har möjlighet att fylla en hel kurs med ”egna” ST-läkare, kommer Socialstyrelsen behöva vara flexibla i utformningen av upphandlingsförfrågningar för att hitta attraktiva lösningar även för dessa specialiteter.

Tabell 1. Tabellen visar hur Socialstyrelsen kommer att gruppera specialiteterna utifrån storlek, för att fördela medlen mellan de specialiteterna som är i behov av statligt finansierade SK-kurser.

Grupper av specialiteter utifrån storlek	Antal specialiteter
Specialiteter med upp till 15 ST-läkare	17 stycken
Specialiteter med 15–50 ST-läkare	14 stycken
Specialiteter med 50–200 ST-läkare	14 stycken
Specialiteter med 200–400 ST-läkare	3 stycken
Specialiteter med 400 eller fler ST-läkare	4 stycken

Pilarna i figur 5 nedan illustrerar flexibiliteten i urvalsprinciperna. Socialstyrelsen måste vara lyhörd för faktorer som påverkar utbud och efterfrågan på kurs, exempelvis nationella strategier, särskilda satsningar och prioriterade områden från regeringen eller Socialstyrelsen samt förändringar i övrigt kursutbud. Enkätsvaren visade exempelvis att vissa landsting har svårigheter att tillhandahålla kurser inom ett par av de nya b-delmålen (sjukdomsförebyggande arbete och läkemedel). Även om Socialstyrelsen utifrån framtagna urvalsprinciper ska fokusera på kurser inom c-delmålen kan det under en övergångsperiod även finnas behov av viss finansiering av utvalda b-delmål innan landstingen har fått igång sin egen kursverksamhet.

Figur 5. Figuren visar urvalsprinciperna och att Socialstyrelsen kommer att upphandla kurser inom c-delmål till de specialiteter som är i behov av statlig finansiering.

Socialstyrelsens arbete med SK-kursverksamheten ska vara ett stöd till huvudmännen i deras utbildningsuppdrag. Med föreslagna urvalsprinciper är Socialstyrelsens förhoppning att myndigheten ska vara ett tydligt stöd för jämlik vård och samtidigt bidra till en ökad transparens gällande SK-kursverksamheten. Det är viktigt att övriga kursaktörer vet vilka förväntningar de kan ha på Socialstyrelsens kursutbud så att de kan ta hänsyn till detta i sitt arbete med att skapa och planera sin egen kursverksamhet. För att möta den otydlighet som idag upplevs kring SK-kurserna behöver Socialstyrelsen också förbättra informationen och kommunikationen. Detta kommer att ske bland annat genom en fortsatt dialog med intressenter och en utvecklad information på socialstyrelsen.se.

Referenser

- Statskontoret. Det statliga åtagandet för kurser inom läkarnas vidareutbildning 2016:14. Stockholm: Statskontoret.
- Socialstyrelsen. Förbättrad nationell samordning om läkares vidareutbildning. Till stöd för att fastställa behovet av statliga specialistkompetenskurser. 2016. Stockholm: Socialstyrelsen.

Möten med intressenter

- 2016-10-14: Möte med Svenska Barnläkarföreningens utbildningsutskott
- 2016-10-18: Möte med Uppsala Universitet, Uppdragsutbildning
- 2016-11-02 och 2017-04-03: Möte med Lipus
- 2016-11-10: Deltagande vid specialitetsföreningarnas representantskap
- 2016-11-24: Möte med utredaren Jens Schollin
- 2016-11-25: Möte med Svenska Kardiologföreningen
- 2017-01-18: Deltagande på möte med läkarnas ST-råd
- 2017-01-25: Möte med Karolinska Institutet, Uppdragsutbildning
- 2017-02-01: Deltagande vid Läkarförbundets studierektorskonferens
- 2017-02-02: Möte med Lunds universitet
- 2017-02-14: Möte med SYLF
- 2017-02-23: Deltagande vid möte med SKL:s HR-direktörsnätverk
- 2017-03-30: Möte med Svensk förening för Allmänmedicin

Socialstyrelsen tackar alla enskilda och företrädare för organisationer som deltagit i de diskussioner som lett fram till rapportens slutsatser och förslag. Vi tackar även alla de som tagit sig tid att besvara våra enkäter.

Bilagor

Bilaga 1 – Socialstyrelsens enkät till landsting och regioner

Bilaga 2 – Socialstyrelsens enkät till specialitetsföreningar

Bilaga 3 – Socialstyrelsens frågor skickade till befintliga kursgivare

Enkät om landstingens/regionernas eget utbud av kurser riktade till läkare under specialiseringstjänstgöring

Socialstyrelsen har fått i uppdrag av regeringen att föreslå hur verksamheten med specialistkompetenskurser (SK-kurser) ska utformas för att bidra till den långsiktiga kompetensförsörjningen av specialisläkare.

Inom ramen för uppdraget ska Socialstyrelsen, fram till 31 maj 2017, utveckla och förmedla tydliga och transparenta urvalsprinciper inför kommande upphandlingar, utifrån var statens medel kan göra mest nytta. Ett delmål i detta blir även att visa på de områden som Socialstyrelsen inte avser att upphandla och redogöra för varför vi har tagit ett sådant beslut.

Syftet med enkäten

Syftet med enkäten är att undersöka omfattningen av landstingens/regionernas eget utbud av kurser riktade till läkare under specialiseringstjänstgöring (ST-läkare). Uppgifterna kommer att utgöra viktig information i Socialstyrelsens fortsatta arbete med att kartlägga inom vilka områden behovet av statlig finansiering av kurser riktade till ST-läkare är som störst.

Enkäten består av 22 frågor (exklusive följdfrågor) och rör

- landstinget/regionens eget kursutbud för ST-läkare, som berör de delmål inom a och b som har kurskrav, i föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2015:8) om läkarnas specialiseringstjänstgöring
- landstingets/regionens kursverksamhet
- landstingets/regionens synpunkter på Socialstyrelsens prioriteringar inför kommande upphandlingar av SK-kurser.

Observera att samtliga frågor berör kurser som landstinget/regionen tillhandahåller och som inte finansieras av statliga medel i form av SK-kurserna.

Till vem/vilka enkäten riktar sig

Enkäten skickas till HR-direktörer i Sveriges landsting och regioner. Enkäten ska besvaras i dialog med berörd person/er inom organisationen som har god insyn dels i regelverket kring läkarnas specialiseringstjänstgöring och dels i landstingets/regionens eget utbud av kurser riktade till ST-läkare. Bifogat finner ni ett PDF dokument med enkätfrågorna som kan användas vid behov av intern diskussion av frågorna. Observera att Socialstyrelsen endast önskar ett enkätsvar per landsting/region.

Tidpunkt för mätningen

Frågorna i enkäten avser att mäta hur förhållandena ser ut i landstinget/regionen i nuläget, dvs. då enkäten besvaras.

Alla svar är viktiga

Det är frivilligt att besvara enkäten men vi hoppas att ni vill bidra genom att svara. Ert svar är mycket viktigt för att resultatet ska bli så heltäckande och användbart som möjligt.

Vi ber er besvara enkäten **senast fredagen den 27 januari 2017**. Enkäten är elektronisk och besvaras på webben.

Har ni frågor om enkäten får ni gärna kontakta:

Karin Alfredsson, projektledare

E-post: karin.alfredsson@socialstyrelsen.se

Telefon: 075-247 30 34

Charlotte Amilon

E-post: charlotte.amilon@socialstyrelsen.se

Telefon: 075-247 36 43

Samråd med SKL

Socialstyrelsen har samrått med Sveriges Kommuner och Landsting, i enlighet med förordning (1982:668) om statliga myndigheters inhämtande av uppgifter från näringsidkare och kommuner, inför utformandet och genomförandet av enkäten.

Hantering av kontaktuppgifter

Kontaktuppgifter till denna enkät sparas och hanteras hos Socialstyrelsen i enlighet med personuppgiftslagen PUL (1998:204). Uppgifterna kan komma att användas vid förnyad kontakt.

Praktiska instruktioner

Frågor med stjärna (*) måste besvaras för att komma vidare i enkäten.

Enkäten innehåller automatiska hopp mellan frågor. Vilka frågor som presenteras beror på vilka svar du lämnar i föregående frågor. Du kommer därför eventuellt inte att få se samtliga frågor, utan endast de frågor som är aktuella för dig.

De svar som matas in i enkäten sparas när du klickar på flikarna "Föregående" eller "Nästa" längst ner på varje sida i enkäten. Om du avbryter arbetet kan du enkelt nå enkäten igen genom att klicka på länken i e-postbrevet. Det är möjligt att göra ändringar i enkäten fram till sista svarsdag även om du redan har skickat i väg ditt svar.

När du har svarat på alla frågorna i enkäten klickar du på "Klar". Klicka på "Svarsöversikt" för att kontrollera och eventuellt korrigera dina svar. Skriv därefter ut dina svar genom att klicka på symbolen för utskrift. (Notera att endast de frågor som du har besvarat finns med i svarsöversikten.)

När du har skrivit ut dina svar klicka på "Ok" för skicka dina svar.

Ett svarskvitto skickas via e-post till landstingets/regionens registrator när Socialstyrelsen mottagit ditt svar.

Besvaras på webben

1. Kontaktuppgifter till uppgiftslämnaren

Landsting/region: _____

Kontaktperson: _____

Organisatorisk tillhörighet: _____

Befattning: _____

Telefon: _____

E-post: _____

Antal läkare som genomför specialiseringstjänstgöring i ert landsting/region

2. Hur många ST-läkare uppskattar ni har en anställning (fast tjänst eller vikariat) i ert landsting/region? Ange enligt senast tillgängliga data för 2016.

Ange koden "999" om ni inte kan lämna uppgift.

Antal ST-läkare totalt: _____

Ange månad som datan är framtagen: _____

Landstingets/regionens eget kursutbud riktat till ST-läkare inom delmål a1 , Medarbetarskap, ledarskap och pedagogik

3. Tillhandahåller ni kurser för ST-läkare inom delmål a1, Medarbetarskap, ledarskap och pedagogik, enligt föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2015:8) om läkarnas specialiseringstjänstgöring?

Med tillhandahåller avses att landstinget/regionen finansierar kursen. Kursen ska finnas i landstingets/regionens befintliga och/eller planerade kursutbud. Kursen kan utföras i egen eller annan regi.

- Ja
 Nej – hoppa till fråga 3b

(Om Ja på fråga 3)

3 a. Kan ni tillgodose era ST-läkares kursbehov inom delmål a1 genom de kurser ni själva tillhandahåller?

Med era ST-läkare avses de ST-läkare som har en anställning i landstinget/regionen (oavsett fast tjänst eller vikariat)

- Ja, helt – hoppa till fråga 4
 Ja, delvis
 Nej

Kommentarer:

(Om Nej på fråga 3)

3 b. Hur tillgodoses era ST-läkares behov av kurser inom delmål a1 i de fall ni själva inte tillhandahåller kurser inom delmålet?

Med era ST-läkare avses de ST-läkare som har en anställning i landstinget/regionen (oavsett fast tjänst eller vikariat)

Ange ett eller flera svarsalternativ.

- Genom att ST-läkarna går kurs som tillhandahålls av annat landsting/region eller annan aktör (utöver Socialstyrelsen)
- Annat, ange hur: _____

Kommentarer:

(Om Ja, delvis eller Nej på fråga 3a)

3 c. Hur tillgodoses era ST-läkares behov av kurser inom delmål a1 i de fall ni själva inte kan tillgodose ST-läkarnas kursbehov?

Med era ST-läkare avses de ST-läkare som har en anställning i landstinget/regionen (oavsett fast tjänst eller vikariat)

Ange ett eller flera svarsalternativ.

- Genom att ST-läkarna går kurs som tillhandahålls av annat landsting/region eller annan aktör (utöver Socialstyrelsen)
- Annat, ange hur: _____

Kommentarer:

(Här gäller samma hopplogik som i fråga 3)

Landstingets/regionens eget kursutbud riktat till ST-läkare inom delmål a2 , Etik, mångfald och jämlikhet

4. Tillhandahåller ni kurser för ST-läkare inom delmål a2 , Etik, mångfald och jämlikhet, enligt föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2015:8) om läkarnas specialiseringstjänstgöring?

Med tillhandahåller avses att landstinget/regionen finansierar kursen. Kursen ska finnas i landstingets/regionens befintliga och/eller planerade kursutbud. Kursen kan utföras i egen eller annan regi.

- Ja
- Nej

4 a. Kan ni tillgodose era ST-läkares kursbehov inom delmål a2 genom de kurser ni själva tillhandahåller?

Med era ST-läkare avses de ST-läkare som har en anställning i landstinget/regionen (oavsett fast tjänst eller vikariat).

- Ja, helt
- Ja, delvis
- Nej

Kommentarer:

4 b. Hur tillgodoses era ST-läkares behov av kurser inom delmål a2 i de fall ni själva inte tillhandahåller kurser inom delmålet?

Med era ST-läkare avses de ST-läkare som har en anställning i landstinget/regionen (oavsett fast tjänst eller vikariat).

Ange ett eller flera svarsalternativ.

- Genom att ST-läkarna går kurs som tillhandahålls av annat landsting/region eller annan aktör (utöver Socialstyrelsen)
- Annat, ange hur: _____

Kommentarer:

4 c. Hur tillgodoses era ST-läkares behov av kurser inom delmål a2 i de fall ni själva inte kan tillgodose ST-läkarnas kursbehov?

Med era ST-läkare avses de ST-läkare som har en anställning i landstinget/regionen (oavsett fast tjänst eller vikariat).

Ange ett eller flera svarsalternativ.

- Genom att ST-läkarna går kurs som tillhandahålls av annat landsting/region eller annan aktör (utöver Socialstyrelsen)
- Annat, ange hur: _____

Kommentarer:

(Här gäller samma hopplögrisk som i fråga 3)

**Landstingets/regionens eget kursutbud riktat till ST-läkare inom delmål a5 ,
Medicinsk vetenskap****5. Tillhandahåller ni kurser för ST-läkare inom delmål a5 , Medicinsk vetenskap, enligt föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2015:8) om läkarnas specialiseringstjänstgöring?**

Med tillhandahåller avses att landstinget/regionen finansierar kursen. Kursen ska finnas i landstingets/regionens befintliga och/eller planerade kursutbud. Kursen kan utföras i egen eller annan regi.

- Ja
- Nej

5 a. Kan ni tillgodose era ST-läkares kursbehov inom delmål a5 genom de kurser ni själva tillhandahåller?

Med era ST-läkare avses de ST-läkare som har en anställning i landstinget/regionen (oavsett fast tjänst eller vikariat).

- Ja, helt
- Ja, delvis
- Nej

Kommentarer:

5 b. Hur tillgodoses era ST-läkares behov av kurser inom delmål a5 i de fall ni själva inte tillhandahåller kurser inom delmålet?

Med era ST-läkare avses de ST-läkare som har en anställning i landstinget/regionen (oavsett fast tjänst eller vikariat).

Ange ett eller flera svarsalternativ.

- Genom att ST-läkarna går kurs som tillhandahålls av annat landsting/region eller annan aktör (utöver Socialstyrelsen)
- Annat, ange hur: _____

Kommentarer:

5 c. Hur tillgodoses era ST-läkares behov av kurser inom delmål a5 i de fall ni själva inte kan tillgodose ST-läkarnas kursbehov?

Med era ST-läkare avses de ST-läkare som har en anställning i landstinget/regionen (oavsett fast tjänst eller vikariat).

Ange ett eller flera svarsalternativ.

- Genom att ST-läkarna går kurs som tillhandahålls av annat landsting/region eller annan aktör (utöver Socialstyrelsen)
- Annat, ange hur: _____

Kommentarer:

(Här gäller samma hopplogik som i fråga 3)

Landstingets/regionens eget kursutbud riktat till ST-läkare inom delmål a6 , Lagar och andra föreskrifter samt hälso- och sjukvårdens organisation

6. Tillhandahåller ni kurser för ST-läkare inom delmål a6 , Lagar och andra föreskrifter samt hälso- och sjukvårdens organisation, enligt föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2015:8) om läkarnas specialiseringstjänstgöring?

Med tillhandahåller avses att landstinget/regionen finansierar kursen. Kursen ska finnas i landstingets/regionens befintliga och/eller planerade kursutbud. Kursen kan utföras i egen eller annan regi.

- Ja
 Nej

6 a. Kan ni tillgodose era ST-läkares kursbehov inom delmål a6 genom de kurser ni själva tillhandahåller?

Med era ST-läkare avses de ST-läkare som har en anställning i landstinget/regionen (oavsett fast tjänst eller vikariat).

- Ja, helt
 Ja, delvis
 Nej

Kommentarer:

6 b. Hur tillgodoses era ST-läkares behov av kurser inom delmål a6 i de fall ni själva inte tillhandahåller kurser inom delmålet?

Med era ST-läkare avses de ST-läkare som har en anställning i landstinget/regionen (oavsett fast tjänst eller vikariat).

Ange ett eller flera svarsalternativ.

- Genom att ST-läkarna går kurs som tillhandahålls av annat landsting/region eller annan aktör (utöver Socialstyrelsen)
 Annat, ange hur: _____

Kommentarer:

6 c. Hur tillgodoses era ST-läkares behov av kurser inom delmål a6 i de fall ni själva inte kan tillgodose ST-läkarnas kursbehov?

Med era ST-läkare avses de ST-läkare som har en anställning i landstinget/regionen (oavsett fast tjänst eller vikariat).

Ange ett eller flera svarsalternativ.

- Genom att ST-läkarna går kurs som tillhandahålls av annat landsting/region eller annan aktör (utöver Socialstyrelsen)
- Annat, ange hur: _____

Kommentarer:

(Här gäller samma hopplögrök som i fråga 3)

**Landstingets/regionens eget kursutbud riktat till ST-läkare inom delmål b1 ,
Kommunikation med patienter och närstående****7. Tillhandahåller ni kurser för ST-läkare inom delmål b1 , Kommunikation med patienter och närstående, enligt föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2015:8) om läkarnas specialiseringstjänstgöring?**

Med tillhandahåller avses att landstinget/regionen finansierar kursen. Kursen ska finnas i landstingets/regionens befintliga och/eller planerade kursutbud. Kursen kan utföras i egen eller annan regi.

- Ja
- Nej

7 a. Kan ni tillgodose era ST-läkares kursbehov inom delmål b1 genom de kurser ni själva tillhandahåller?

Med era ST-läkare avses de ST-läkare som har en anställning i landstinget/regionen (oavsett fast tjänst eller vikariat).

- Ja, helt
- Ja, delvis
- Nej

Kommentarer:

7 b. Hur tillgodoses era ST-läkares behov av kurser inom delmål b1 i de fall ni själva inte tillhandahåller kurser inom delmålet?

Med era ST-läkare avses de ST-läkare som har en anställning i landstinget/regionen (oavsett fast tjänst eller vikariat).

Ange ett eller flera svarsalternativ.

- Genom att ST-läkarna går kurs som tillhandahålls av annat landsting/region eller annan aktör (utöver Socialstyrelsen)
- Annat, ange hur: _____

Kommentarer:

7 c. Hur tillgodoses era ST-läkares behov av kurser inom delmål b1 i de fall ni själva inte kan tillgodose ST-läkarnas kursbehov?

Med era ST-läkare avses de ST-läkare som har en anställning i landstinget/regionen (oavsett fast tjänst eller vikariat).

Ange ett eller flera svarsalternativ.

- Genom att ST-läkarna går kurs som tillhandahålls av annat landsting/region eller annan aktör (utöver Socialstyrelsen)
- Annat, ange hur: _____

Kommentarer:

(Här gäller samma hopplogik som i fråga 3)

**Landstingets/regionens eget kursutbud riktat till ST-läkare inom delmål b2 ,
Sjukdomsförebyggande arbete**

**8. Tillhandahåller ni kurser för ST-läkare inom delmål b2 , Sjukdomsförebyggande arbete,
enligt föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2015:8) om läkarnas
specialiseringstjänstgöring?**

*Med tillhandahåller avses att landstinget/regionen finansierar kursen. Kursen ska finnas i
landstingets/regionens befintliga och/eller planerade kursutbud. Kursen kan utföras i egen eller
annan regi.*

- Ja
 Nej

**8 a. Kan ni tillgodose era ST-läkares kursbehov inom delmål b2 genom de kurser ni själva
tillhandahåller?**

*Med era ST-läkare avses de ST-läkare som har en anställning i landstinget/regionen (oavsett fast
tjänst eller vikariat).*

- Ja, helt
 Ja, delvis
 Nej

Kommentarer:

**8 b. Hur tillgodoses era ST-läkares behov av kurser inom delmål b2 i de fall ni själva inte
tillhandahåller kurser inom delmålet?**

*Med era ST-läkare avses de ST-läkare som har en anställning i landstinget/regionen (oavsett fast
tjänst eller vikariat).*

Ange ett eller flera svarsalternativ.

- Genom att ST-läkarna går kurs som tillhandahålls av annat landsting/region eller annan aktör
(utöver Socialstyrelsen)
 Annat, ange hur: _____

Kommentarer:

8 c. Hur tillgodoses era ST-läkares behov av kurser inom delmål b2 i de fall ni själva inte kan tillgodose ST-läkarnas kursbehov?

Med era ST-läkare avses de ST-läkare som har en anställning i landstinget/regionen (oavsett fast tjänst eller vikariat).

Ange ett eller flera svarsalternativ.

- Genom att ST-läkarna går kurs som tillhandahålls av annat landsting/region eller annan aktör (utöver Socialstyrelsen)
- Annat, ange hur: _____

Kommentarer:

(Här gäller samma hopplogik som i fråga 3)

Landstingets/regionens eget kursutbud riktat till ST-läkare inom delmål b3, Läkemedel**9. Tillhandahåller ni kurser för ST-läkare inom delmål b3 , Läkemedel , enligt föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2015:8) om läkarnas specialiseringstjänstgöring?**

Med tillhandahåller avses att landstinget/regionen finansierar kursen. Kursen ska finnas i landstingets/regionens befintliga och/eller planerade kursutbud. Kursen kan utföras i egen eller annan regi.

- Ja
- Nej

9 a. Kan ni tillgodose era ST-läkares kursbehov inom delmål b3 genom de kurser ni själva tillhandahåller?

Med era ST-läkare avses de ST-läkare som har en anställning i landstinget/regionen (oavsett fast tjänst eller vikariat).

- Ja, helt
- Ja, delvis
- Nej

Kommentarer:

9 b. Hur tillgodoses era ST-läkares behov av kurser inom delmål b3 i de fall ni själva inte tillhandahåller kurser inom delmålet?

Med era ST-läkare avses de ST-läkare som har en anställning i landstinget/regionen (oavsett fast tjänst eller vikariat).

Ange ett eller flera svarsalternativ.

- Genom att ST-läkarna går kurs som tillhandahålls av annat landsting/region eller annan aktör (utöver Socialstyrelsen)
- Annat, ange hur: _____

Kommentarer:

9 c. Hur tillgodoses era ST-läkares behov av kurser inom delmål b3 i de fall ni själva inte kan tillgodose ST-läkarnas kursbehov?

Med era ST-läkare avses de ST-läkare som har en anställning i landstinget/regionen (oavsett fast tjänst eller vikariat).

Ange ett eller flera svarsalternativ.

- Genom att ST-läkarna går kurs som tillhandahålls av annat landsting/region eller annan aktör (utöver Socialstyrelsen)
- Annat, ange hur: _____

Kommentarer:

(Här gäller samma hopplogik som i fråga 3)

**Landstingets/regionens eget kursutbud riktat till ST-läkare inom delmål b4 ,
Försäkringsmedicin**

10. Tillhandahåller ni kurser för ST-läkare inom delmål b4 , Försäkringsmedicin, enligt föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2015:8) om läkarnas specialiseringstjänstgöring?

Med tillhandahåller avses att landstinget/regionen finansierar kursen. Kursen ska finnas i landstingets/regionens befintliga och/eller planerade kursutbud. Kursen kan utföras i egen eller annan regi.

- Ja
- Nej

10 a. Kan ni tillgodose era ST-läkares kursbehov inom delmål b4 genom de kurser ni själva tillhandahåller?

Med era ST-läkare avses de ST-läkare som har en anställning i landstinget/regionen (oavsett fast tjänst eller vikariat).

- Ja, helt
- Ja, delvis
- Nej

Kommentarer:

10 b. Hur tillgodoses era ST-läkares behov av kurser inom delmål b4 i de fall ni själva inte tillhandahåller kurser inom delmålet?

Med era ST-läkare avses de ST-läkare som har en anställning i landstinget/regionen (oavsett fast tjänst eller vikariat).

Ange ett eller flera svarsalternativ.

- Genom att ST-läkarna går kurs som tillhandahålls av annat landsting/region eller annan aktör (utöver Socialstyrelsen)
- Annat, ange hur: _____

Kommentarer:

10 c. Hur tillgodoses era ST-läkares behov av kurser inom delmål b4 i de fall ni själva inte kan tillgodose ST-läkarnas kursbehov?

Med era ST-läkare avses de ST-läkare som har en anställning i landstinget/regionen (oavsett fast tjänst eller vikariat).

Ange ett eller flera svarsalternativ.

- Genom att ST-läkarna går kurs som tillhandahålls av annat landsting/region eller annan aktör (utöver Socialstyrelsen)
- Annat, ange hur: _____

Kommentarer:

(Här gäller samma hopplögrik som i fråga 3)

Landstingets/regionens eget kursutbud riktat till ST-läkare inom delmål b5 , Palliativ vård i livets slutskede**11. Tillhandahåller ni kurser för ST-läkare inom delmål b5 , Palliativ vård i livets slutskede, enligt föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2015:8) om läkarnas specialiseringstjänstgöring?**

Med tillhandahåller avses att landstinget/regionen finansierar kursen. Kursen ska finnas i landstingets/regionens befintliga och/eller planerade kursutbud. Kursen kan utföras i egen eller annan regi.

- Ja
- Nej

11 a. Kan ni tillgodose era ST-läkares kursbehov inom delmål b5 genom de kurser ni själva tillhandahåller?

Med era ST-läkare avses de ST-läkare som har en anställning i landstinget/regionen (oavsett fast tjänst eller vikariat).

- Ja, helt
- Ja, delvis
- Nej

Kommentarer:

11 b. Hur tillgodoses era ST-läkares behov av kurser inom delmål b5 i de fall ni själva inte tillhandahåller kurser inom delmålet?

Med era ST-läkare avses de ST-läkare som har en anställning i landstinget/regionen (oavsett fast tjänst eller vikariat).

Ange ett eller flera svarsalternativ.

- Genom att ST-läkarna går kurs som tillhandahålls av annat landsting/region eller annan aktör (utöver Socialstyrelsen)
- Annat, ange hur: _____

Kommentarer:

11 c. Hur tillgodoses era ST-läkares behov av kurser inom delmål b5 i de fall ni själva inte kan tillgodose ST-läkarnas kursbehov?

Med era ST-läkare avses de ST-läkare som har en anställning i landstinget/regionen (oavsett fast tjänst eller vikariat).

Ange ett eller flera svarsalternativ.

- Genom att ST-läkarna går kurs som tillhandahålls av annat landsting/region eller annan aktör (utöver Socialstyrelsen)
- Annat, ange hur: _____

Kommentarer:

(Om svarat på Ja på någon av huvudfrågorna 3-11 besvara fråga 12-22, om svarat Nej på samtliga huvudfrågor 3-11 besvara fråga 18-22)

Om landstingets/regionens kursverksamhet

12. Inom vilka a- och b-delmål har ni svårigheter att tillhandahålla kurser?

Svårigheter kan till exempel bero på organisatoriska och/eller ekonomiska faktorer.

Ange ett eller flera alternativ.

- Delmål a1, Medarbetarskap, ledarskap och pedagogik
- Delmål a2, Etik, mångfald och jämlikhet
- Delmål a5, Medicinsk vetenskap
- Delmål a6, Lagar och andra föreskrifter samt hälso- och sjukvårdens organisation
- Delmål b1, Kommunikation med patienter och närstående
- Delmål b2, Sjukdomsförebyggande arbete
- Delmål b3, Läkemedel
- Delmål b4, Försäkringsmedicin
- Delmål b5, Palliativ vård i livets slutskede
- Ej aktuellt, har inte svårigheter att tillhandahålla kurs inom ovanstående delmål

Kommentarer:

13. Utifrån vilka urvalsprinciper utformar ni ert kursutbud?

Ange ett eller flera svarsalternativ.

- Antal ST-läkare
- Att attrahera läkare till bristspecialiteter
- Att öka konkurrenskraften gentemot andra landsting/regioner
- Befintligt kursutbud
- En behovsanalys av områden där kurs saknas
- Kostnadseffektivitet
- Annat, ange vad: _____

Kommentarer:

14. Var i er organisation bestäms vilka kurser som ska utgöra ert kursutbud?

Ange ett eller flera svarsalternativ.

- På central nivå i landstinget/regionen (exempelvis på ett samordningskansli eller liknande)
- På lokal nivå i landstinget/regionen (exempelvis på respektive sjukhus/klinik)

Kommentarer:

15. Hur kvalitetsgranskar ni de kurser som ni tillhandahåller?

Ange ett eller flera svarsalternativ.

- Via LIPUS
- På annat sätt, ange hur: _____
- Vi har ingen kvalitetsgranskning av våra kurser

Kommentarer:

16. Hur annonserar ni om de kurser som ni tillhandahåller?

Ange ett eller flera svarsalternativ.

- Via LIPUS
- Via egen webbplats
- Via eget intranät
- Egen kurskatalog
- Utskick via e-post eller brev
- Annat, ange hur: _____

17. Är de kurser som ni tillhandahåller tillgängliga även för ST-läkare från andra landsting/regioner?

- Ja, samtliga kurser
- Ja, vissa kurser
- Nej, endast ST-läkare från vårt landsting/region har möjlighet att gå våra kurser

Kommentarer:

Om landstingets/regionens kursverksamhet**18. Har ni bestämmelser som reglerar i vilken utsträckning era ST-läkare får gå...**

Med era ST-läkare avses de ST-läkare som har en anställning i landstinget/regionen (oavsett fast tjänst eller vikariat).

	Ja	Nej
... avgiftsfinansierade kurser?	☐	☐
... kurser på annan ort?	☐	☐

Kommentarer:

19. Hur arbetar ni för att stimulera tillgången på kursgivare?

Exempelvis hur ni arbetar för att få fler kursgivare och/eller för att befintliga kursgivare ska vilja fortsätta ge kurser.

Landstingets/regionens synpunkter om Socialstyrelsens prioriteringar inför kommande upphandling av SK-kurser**20. Anser ni att Socialstyrelsen bör prioritera att finansiera kurser inom c-delmål framför kurser inom a- och b-delmål?**

- Ja
 Nej

Kommentarer:

21. Inom vilka ämnesområden har ni behov av att Socialstyrelsen prioriterar att finansiera kurser för specialiteternas c-delmål?

22. Hur anser ni att Socialstyrelsen bör utforma sina urvalsprinciper inför kommande upphandlingar av SK-kurser, för att göra bäst nytta?

Övriga kommentarer:

Principer för urval av SK-kurser

BESVARAS ENDAST PÅ WEBBEN

Inbjudan att svara på enkät angående befintligt kursutbud för ST-läkare inom er specialitet

Om projektet

Socialstyrelsen har fått i uppdrag av regeringen att föreslå hur verksamheten med specialistkompetenskurser (SK-kurser) ska utformas för att bidra till den långsiktiga kompetensförsörjningen av specialistläkare.

Inom ramen för uppdraget ska Socialstyrelsen, fram till 31 maj 2017, utveckla och förmedla tydliga och transparenta urvalsprinciper inför kommande upphandlingar, utifrån var statens medel kan göra mest nytta. Ett delmål i detta blir även att visa på de områden som Socialstyrelsen inte avser att upphandla och redogöra för varför vi har tagit ett sådant beslut.

Syftet med enkäten

Som ett steg i den pågående kartläggningen av utbud och behov av kurser, vänder sig nu Socialstyrelsen till specialitetsföreningarna med en enkät i syfte att undersöka omfattningen av befintligt kursutbud för ST-läkare inom respektive specialitet. Uppgifterna kommer att utgöra viktig information i Socialstyrelsens fortsatta arbete med att kartlägga inom vilka områden behovet av statlig finansiering av kurser riktade till ST-läkare är som störst. Enkäten syftar även till att synliggöra områden och/eller specialiteter där behovet av statlig finansiering är litet, då Socialstyrelsen, på grund av begränsad budget, inte har möjlighet att tillgodose det totala kursbehovet.

Enkäten består av 10 frågor (exklusive följdfrågor) och rör

- befintligt kursutbud för ST-läkare inom er specialitet, utifrån c-delmålen i föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2015:8) om läkarnas specialiseringstjänstgöring
- specialitetsföreningens kursverksamhet
- specialitetsföreningens synpunkter på Socialstyrelsens prioriteringar inför kommande upphandlingar av SK-kurser

Till vem/vilka enkäten riktas

Enkäten skickas till ordförande och/eller utbildningsansvarig i respektive specialitetsförening. Frågorna kan behöva diskuteras internt i föreningen. Bifogat finner ni ett PDF-dokument med enkätfrågorna som kan användas vid behov av intern diskussion. Observera att Socialstyrelsen endast önskar ett (1) enkätsvar från respektive specialitetsförening.

Alla svar är viktiga

Det är frivilligt att besvara enkäten, men vi hoppas att ni vill bidra genom att svara. Ert svar är mycket viktigt för att resultatet ska bli så heltäckande och användbart som möjligt.

Vi ber er att besvara enkäten senast måndagen den 30 januari 2017. Enkäten är elektronisk och besvaras på webben.

Har ni frågor om enkäten får ni gärna kontakta:

Karin Alfredsson, projektledare
E-post: karin.alfredsson@socialstyrelsen.se
Telefon: 075- 247 30 34

Tack på förhand!

Med vänlig hälsning,
Karin Alfredsson

Praktiska instruktioner

Frågor med stjärna (*) måste besvaras för att komma vidare i enkäten.

Enkäten innehåller automatiska hopp mellan frågor. Vilka frågor som presenteras beror på vilka svar du lämnar i föregående frågor. Du kommer därför eventuellt inte att få se samtliga frågor, utan endast de frågor som är aktuella för dig.

De svar som matas in i enkäten sparas när du klickar på flikarna "Föregående" eller "Nästa" längst ner på varje sida i enkäten. Om du avbryter arbetet kan du enkelt nå enkäten igen genom att klicka på länken i e-postbrevet. Det är möjligt att göra ändringar i enkäten fram till sista svarsdag även om du redan har skickat i väg ditt svar.

När du har svarat på alla frågorna i enkäten klickar du på "Klar". Du kan klicka på "Svarsöversikt" för att kontrollera och eventuellt korrigera dina svar. Det finns möjlighet att skriva ut svaren genom att klicka på symbolen för utskrift. (Notera att endast de frågor som du har besvarat finns med i svarsöversikten.)

1. Vilken specialitet representerar du?

- Akutsjukvård
- Allergologi
- Allmänmedicin
- Anestesi och intensivvård
- Arbets- och miljömedicin
- Arbetsmedicin
- Barn- och ungdomsallergologi
- Barn- och ungdomshematologi och onkologi
- Barn- och ungdomskardiologi
- Barn- och ungdomskirurgi
- Barn- och ungdomsmedicin
- Barn- och ungdomsneurologi medhabilitering
- Barn- och ungdomspsykiatri
- Beroendemedicin
- Endokrinologi och diabetologi
- Geriatrik
- Gynekologisk onkologi
- Handkirurgi
- Hematologi
- Hud- och könssjukdomar
- Hörsel- och balansrubbnings
- Infektionssjukdomar
- Internmedicin
- Kardiologi
- Kirurgi
- Klinisk farmakologi
- Klinisk fysiologi
- Klinisk genetik
- Klinisk immunologi och transfusionsmedicin
- Klinisk kemi
- Klinisk mikrobiologi
- Klinisk neurofysiologi
- Klinisk patologi
- Kärlkirurgi
- Lungsjukdomar
- Medicinsk gastroenterologi och hepatologi
- Neonatologi
- Neurokirurgi
- Neurologi
- Neuroradiologi
- Njurmedicin
- Nuklearmedicin
- Obstetrik och gynekologi
- Onkologi
- Ortopedi

- Palliativ medicin
- Plastikkirurgi
- Psykiatri
- Radiologi
- Rehabiliteringsmedicin
- Reumatologi
- Rättsmedicin
- Rättspsykiatri
- Röst- och talrubbingar
- Skolhälsovård
- Smärtlindring
- Socialmedicin
- Thoraxkirurgi
- Urologi
- Vårdhygien
- Äldrepsykiatri
- Ögonsjukdomar
- Öron-, näs- och halssjukdomar

2. Dina kontaktuppgifter:

Namn:

Telefonnummer:

E-postadress:

Befattning:

Funktion i specialistföreningen:

3. Finns det idag ett komplett kursutbud för ST-läkare inom er specialitet (utöver SK-kurserna), i syfte att uppfylla kurskraven i c-delmålen, enligt föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2015:8) om läkarnas specialiseringstjänstgöring?

Med komplett kursutbud avses att det finns kurser inom specialitetens samtliga c-delmål.

- Ja
- Nej - [Gå till fråga 3b](#)

Kommentar:

(om Ja på fråga 3)

3a. Kan befintligt kursutbud (utöver SK-kurser) tillgodose kursbehovet inom c-delmål hos samtliga ST-läkare inom er specialitet?

- Ja - Gå till fråga 4
- Nej - Gå till fråga 3b

Kommentar:

3b. Ser er specialitetsförening ett behov av att Socialstyrelsen prioriterar att finansiera kurser inom c-delmål för ST-läkare inom er specialitet, för att medverka till att kursbehovet hos era ST-läkare tillgodoses?

- Ja - Gå till fråga 3c
- Nej - Gå till fråga 4

Kommentar:

3c. Inom vilka kursämnen/ämnesområden har ni behov av att Socialstyrelsen prioriterar att finansiera kurser för er specialitets c-delmål?

Rangordna utifrån högsta prioritet.

Prioritet 1: _____

Prioritet 2: _____

Prioritet 3: _____

Prioritet 4: _____

Prioritet 5: _____

Kommentar: _____

4. Anser er specialitetsförening att Socialstyrelsen bör prioritera att finansiera kurser, inom c-delmålen, som har fler än en (1) specialitet som målgrupp?

- Ja - Gå till fråga 4a
- Nej - Gå till fråga 5

Kommentar:

4a. Inom vilka kursämnen/ämnesområden anser er specialitetsförening att Socialstyrelsen bör prioritera att finansiera kurser som har fler än en (1) specialitet som målgrupp?

Rangordna utifrån högsta prioritet.

Prioritet 1: _____

Prioritet 2: _____

Prioritet 3: _____

Kommentar: _____

5. Tillhandahåller er specialitetsförening egna kurser för ST-läkare?

- Ja - Gå till fråga 5a-5d
- Nej - Gå till fråga 6

Kommentar:

5a. I vilken utsträckning tillgodoses era ST-läkares kursbehov av de kurser som er specialitetsförening tillhandahåller?

Med era ST-läkare avses de ST-läkare som utbildar sig inom er specialitet.

- Hela kursbehovet tillgodoses
- En stor andel av kursbehovet tillgodoses
- En liten andel av kursbehovet tillgodoses

Kommentar:

5b. Utifrån vilka urvalsprinciper utformar ni ert kursutbud?

Ange ett eller flera svarsalternativ.

- Att attrahera ST-läkare till specialiteten
- Efterfrågan på kurser
- Befintligt kursutbud
- En behovsanalys av områden där kurs saknas
- Annat: _____

Kommentar:

5c. Hur kvalitetsgranskar ni era kurser?

Ange ett eller flera svarsalternativ.

- Via LIPUS
- På annat sätt: _____
- Vi har ingen kvalitetsgranskning av våra kurser

Kommentar:

5d. Hur annonserar ni om era kurser?

Ange ett eller flera svarsalternativ.

- Via LIPUS
- Via egen webbplats
- Utskick via e-post eller brev
- På anslagstavlor på arbetsplatserna
- På annat sätt: _____

Kommentar:

6. Hur arbetar er specialitetsförening för att stimulera tillgången på kursgivare?

Exempelvis hur ni arbetar för att få fler kursgivare och/eller för att befintliga kursgivare ska vilja fortsätta att ge kurser.

7. Hur samverkar er specialitetsförening med andra specialitetsföreningar i fråga om kursutbud, för att främja ett multidisciplinärt arbetssätt?

8. I vilken utsträckning tillgodoses era ST-läkares kursbehov av kurser som tillhandahålls av utländska kursanordnare?

- Hela kursbehovet tillgodoses
- En stor andel av kursbehovet tillgodoses
- En liten andel av kursbehovet tillgodoses
- Ingen del av kursbehovet tillgodoses

Kommentera gärna hur behovet eventuellt tillgodoses:

9. Hur tycker er specialitetsförening att Socialstyrelsen bör utforma sina urvalsprinciper inför kommande upphandlingar av SK-kurser, för att göra bäst nytta?

10. Inom ramen för uppdraget överväger Socialstyrelsen även att avsätta viss del av SK-medlen till riktade satsningar. Ser er specialitetsförening något område som skulle kunna vara föremål för en sådan satsning?

Med riktad satsning avses en tidsbegränsad insats och kan exempelvis gälla olika målgrupper, ämnesområden eller kursutveckling.

Övriga kommentarer:

BESVARAS ENDAST PÅ WEBBEN

Frågor till kursgivare avseende SK-kurser

- Vilka fördelar ser ni med att ge er kurs som SK-kurs?
- Vad ser ni som ett hinder för att inte ge en kurs i form av SK-kurs?
- Har ni kännedom om något specifikt ämnesområde där det råder brist på kurser? Eller ser ni någon specifik specialitet för vilken det råder brist på kurser?